

Tilaaaja Tampereen kaupunki
Kaupunkiympäristön suunnittelu, asemakaavoitus

Työtilaus

Puuston kunnon silmämääräinen kartoitus. Kartoitettava alue sijaitsee Härmälän leirintäalueella ja Lepolan kartanon piha-alueella. Asemakaavan numero on 8809.

Kuvassa yksi on esitetty kartoitettu alue.

Raportissa esitetään puulaji ja puun kuntoluokka, sekä rungonympärys metrin korkeudella ja tilantarve. Lisäksi esitetään mahdollisia muita huomioita, kuten merkitys maisemassa tai puun sijainti osana puuriviä, -ryhmää tai -kujannetta. Kartoituksessa on arvioitu myös Lepolan huvila-ajoilta säilyneitä istutuksia ja koontitaulukkoon on merkitty puut, jotka ovat todennäköisesti tai mahdollisesti alkuperäistä puustoa. Raportissa on mainittu kasvupaikan erityispiirteistä, mikäli niillä on erityistä merkitystä puun elinvoimaisuudelle tai -kestävyydelle olosuhteiden muuttuessa. Raporttiin on kirjattu myös havaitut pesintään sopivat kolot, risupesät sekä luonnon monimuotoisuutta lisäävät piirteet.

Kartoitus on tehty alueen nykyisten kasvuolosuhteiden perusteella ja siinä on huomioitu tavalliset sääolosuhteet. Kuntoluokituksessa on arvioitu puun elinvoimaisuutta ja mahdollisuuksia säilyä elinvoimaisena muuttuvassa ympäristössä sekä toipumiskykyä rakentamisen seurauksista.

Kuva 1. Kartoitettu alue on vastaava kuin luontokartoituksen alue 13 (lila alue).

Kuvaus puustosta ja kasvupaikoista

Alue on hoidettua puistoa ja sen reunojen vaihtetumisvyöhykkeitä. Juuristoalue on monin paikoin kulunut ja pintajuurissa on vaurioita. Vanhojen puiden juuristoalueen rauhoittaminen kulutukselta ja rakentamisesta seuraavilta olosuhteiden muutoksilta, parantaa niiden mahdollisuuksia menestyä.

Karhunkääpä (*Phaeolus schweinitzii*) on vanhojen lehtikuusten juuriston ja tyven lahottaja. Alueen vanhimpjen lehtikuusten juuristoalueella esiintyy tätä ruskolahoa aiheuttavaa sientä, joka leviää juuriston kautta viereisiin puihin. Tämän kartoituksen yhteydessä on tutkittu mikroporalla yksilöt, joiden tyvellä on kartoituksen aikaan ollut itiöemiä. Lehtikuusiryhmässä kasvavia puita tulee seurata säännöllisesti karhunkäävän aiheuttaman lahon vuoksi.

Alueen kuusten latvukset ovat vähän - kohtalaisen harsuuntuneita ja paikoin rungosta vuotaa pihkaa, mikä voi viitata kaarnakuoriaisten tuhoon. Osa kuusista on kokonaan kuivunut. Puusto on kohtalaisen järeää, ja keskimäärin kuusten latvusten elinvoimaisuus on vähentynyt. Kartoituksessa on merkitty poistettavaksi kaikki kuuset, joiden latvus oli alkanut harsuuntumaan sekä rungon pihkavuoto on kohtalaista, tai jos kuusen tyvellä on harsuuntumisen lisäksi paljon lahoa. Kaarnakuoriaisten ryhmään kuuluvan kirjanpainajan tuhon voi olettaa leviävän myös kartoituksessa kuntoluokkaan 2 määritettyihin puihin. Etenkin, jos puustoa harvennetaan ja sen vuoksi olosuhteet muuttuvat lämpimämmiksi.

Metsässä kasvaneiden puiden latvuksen osuus puun korkeudesta on kehittynyt olosuhteiden vuoksi pieneksi ja ne voidaan parhaiten säilyttää muutaman puun ryhmänä. Tiiviissä puuryhmässä kasvaneet puut ovat sopeutuneet ryhmän muodostamiin kasvuolosuhteisiin niin juuriston kuin latvuksenkin osalta. Yksittäisten puiden poistamista ryhmästä suositellaan tehtävän harkiten ja ryhmässä kasvaneen puun jättämistä yksittäispuiksi suositellaan vältettävän.

Jyrkissä luiskissa kasvavien puiden juuristot voivat kasvaa enemmän epäsymmetrisiksi, siten että ylärinteen puolella juuret ulottuvat kauemmas rungosta. Avoimessa/avoimemmassa kasvupaikassa kasvaneilla puilla on paremmat edellytykset sopeutua rakentamisen seurauksena muuttuviin olosuhteisiin.

Maisemallisesti- ja kulttuurisesti merkittäviä kujanteita sekä puuryhmiä

Lepolan huvilasta tehdyn Rakennushistoriaselvityksen mukaan (Vahanen, 11.9.2020) tontti on ollut aluksi pääasiassa niittyä ja peltoja. Vuonna 1906 sitä on alettu muokata puutarhamaisemmaksi. Puutarhuri livar Laakson tiedon mukaan tontille istutettiin 6000 amerikkalaista kuusta, satoja lehtikuusia, tammia, lehmuksia ja sembramäntyjä. Amerikkalaiset kuuset voivat olla todellisuudessa pihtoja ja sijainniltaan sopivien puiden tuntomerkit sopivat siperianpihtaan, *Abies*

sibirica. Lisäksi perustettiin hyötytarha, johon istutetuista kahdesta sadasta omena- ja kirsikkapuusta ei kartoitetulla alueella ole enää yhtään jäljellä. Luontokartoituksessa numerolla 13 määritetyllä alueella on Lepolan huvilan alkupe-
räisestä puustosta säilynyt tammikujanteita. Osa kujanteista on edelleen melko täydellisiä ja osasta on säilynyt vain osia. Alkuperäisistä istutuksista on säilynyt myös lehtikuusiryhmiä ja huvilan etupihalla metsäkuusirivi. Näiden puiden iän voidaan arvioida olevan noin 130 vuotta. Koontitaulukkoon on merkitty tieto alkuperäisiksi arvioitujen puiden kohdalle.

Kuva 2. Vuonna 1946 otetussa ilmakuvassa on näkyvissä vanhat kujanteet (kel-
tainen viiva), huvilan etupihan metsäkuusirivi (lilat pisteet), lehtikuusiryhmät (si-
niset alueet) ja pihtaryhmä (vihreä alue). Näistä on suuri osa säilynyt tähän päi-
vään asti.

Kuva 3. Hyvin säästynyt tammikujanne, joka johtaa huvilalta kohtisuoraan rantaan.

Kuva 4. Osittain säilynyt tammikujanne, joka sijaitsee huvilan takapihalla kaakko-luode-suuntaisesti.

Kuva 5. Puistolehmusrivi, joka sijaitsee lehtikuusiryhmän kaakkoispuolella.

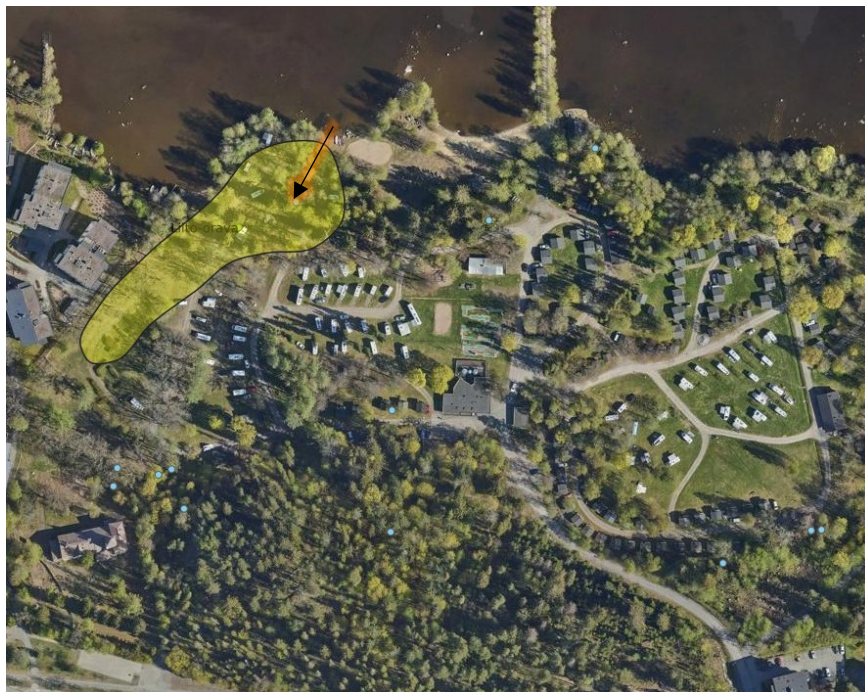

Kuva 6. Pienempi lehtikuusten ryhmä, joka sijaitsee hyvin säilyneen tammikujan-
teen itäpuolella.

Alue on todettu liito-oravalle sopivaksi elinalueeksi sekä osaksi kulkuyhteyksiä vuoden 2016 Kanta-kaupungin liito-oravaselvityksessä. Kartoitetun alueen ulkopuolelle, sen pohjoisreunalle on merkitty yksi liito-oravahavainto. Puuston korkeus sopii liikkumiseen, ja myös aukkojen ylitykseen on sopivia puita. Kartoituksessa havaitut pesimiseen sopivat kolot tai risupesät on merkitty puukohtaisesti koontitaulukkoon. Kartoituksen yhteydessä ei havaittu liito-oravan jätöksiä. Alueen luoteiskulma on todettu erittäin sopivaksi lepakoiden elinalueeksi.

Kuva 7. Ilmakuvasa siniset pallot ovat liito-oravan pesintään sopivia koloja tai risupesä. Nuolella on osoitettu liito-oravahavaintoa. Luoteiskulmassa on väritetty keltaisena alue, joka on todettu lepakoille erittäin sopivaksi elinalueeksi.

puuston kartoittaja Tiina Hopeakoski

Piritta Karu

Puuasiantuntija

Luonnonhoito ja kiinteistöt,

puiden hoito

puh. 040 5460 225

piritta.karu@tampereeninfra.fi

Tampereen Infra

Tampereen Infra Oy
Patamäenkatu 18
33900 Tampere

Y-tunnus 3022425-9
OVT-tunnus 0037302242592120
Operaattori CGI 003703575029

tampereeninfra.fi